

Uitgifte

Repertoriumnummer 2025/
Datum van uitspraak 4 september 2025
Rolnummer 2024/AB/633
Beslissing waartegen beroep 24/1149/A NI. arbeidsrechtbank Brussel 19 juli 2024

Uitgereikt aan
op
€
JGR

Arbeidshof te Brussel

zevende kamer

arrest

OCMW - leefloon
tegensprekelijk arrest
definitief
kennisgeving per gerechtsbrief (art. 580, 8° Ger. W.)

M. S.,

appellant,
vertegenwoordigd door mr. B. A., advocaat te 1190 VORST,

tegen:

OCMW VAN GOOIK, ON 0212.214.026, met zetel te 1755 PAJOTTEGEM, Ninoofse Steenweg
182,
geïntimeerde,
vertegenwoordigd door mr. V. D., advocaat te 2800 MECHELEN,

****

I. De feiten

De heer M. en zijn gezin ontvangen sinds 16 april 2014 financiële steun.

In het kader van de jaarlijkse herziening van het recht op maatschappelijke integratie in januari 2023 bleek uit het nazicht van de bankafschriften van de laatste drie maanden dat de heer M. regelmatig financiële giften ontving uit Duitsland. Het OCMW van Gooik vroeg daarop de bankafschriften op vanaf januari 2022. Over het voorbije jaar bleek het te gaan om een bedrag van 3.304,30 euro. Het OCMW van Gooik besliste daarop, na de heer M. gehoord te hebben, dat deze regelmatige giften in aanmerking genomen moeten worden voor het leefloon. Met een beslissing van 23 februari 2023 ging het OCMW van Gooik zodoende over tot terugvordering van een bedrag van 3.304,30 euro van de heer M.. De heer M. tekende geen beroep aan tegen deze beslissing.

Het OCMW van Gooik stond toe dat de heer M. het bedrag zou terugbetalen met maandelijks afbetalingen van 100,00 euro.

Op 6 februari 2024 diende de heer M. bij het OCMW van Gooik een verzoek tot kwijtschelding van deze schuld in. De bevoegde maatschappelijk werker stelde daarop een sociaal verslag op waarin o.a. het volgende vermeld werd:

“Verslag en berekening

Op 06/02/2024 ontvingen we via mail een aanvraag van betrokkene tot 'kwijtschelding schuld met terugvordering'.

Dit slaat op de beslissing van het BCSD 23/02/2023. In het kader van de jaarlijkse herziening van betrokkene zijn leefloon vroegen we een overzicht van zijn bankafschriften van de laatste drie maanden. Omdat we hierop verschillend giften zagen van een persoon uit Duitsland, besloten we om aan betrokkene een volledig jaar overzicht van zijn rekening te bezorgen.

Hieruit bleek dat er gedurende het hele jaar verschillende giften van deze persoon gestort werden.

Regelmatige giften van eenzelfde persoon dienen in aanmerking genomen te worden voor het leefloon.

We kwamen uit op een terug te vorderen bedrag van € 3304,30

Betrokkene gaf aan dat dit geen giften, maar liefdadigheid betrof vanuit een religieuze instantie om zijn medische kosten te betalen. Dit viel niet te bewijzen. Betrokkene laat regelmatig facturen liggen waardoor er extra interesten bijkomen. Er werd verschillende afbetalingsplannen opgemaakt voor betrokkene, maar hij komt ze vaak niet na.

In het verslag van 23/02/2023 maakten we een volledig overzicht van betrokkene zijn inkomsten en uitgaven per maand.

We kwamen tot de conclusie dat er zeker geen tekort was. We stelden vast dat betrokkenen het financieel moeilijk hebben wegens slecht beheer en onnodige uitgaven.

We stelden vast dat mijnheer af en toe een casino bezoekt. Zijn echtgenote heeft dit ook al eerder bevestigd. Er waren enkele transacties naar Egypte.. Betrokkene en zijn echtgenote zijn afgelopen jaar elk een week naar Egypte gereisd om familie te bezoeken. Betrokkene heeft een VISA kaart, wat ook extra kosten meebrengt.. Het koppel heeft al geruime tijd een problematische relatie. Ze kunnen geen gezamenlijke afspraken maken over de financiën. Voorstel tot BBH werd meermaals geweigerd. Betrokkene beschikt over een auto. De noodzakelijkheid hiervan kan betwist worden.

Betrokkene is van mening dat hij regelmatig gelden aan zijn (meerderjarige) dochters moet geven. Dit terwijl de dochters een (bijpassing) leefloon krijgen om zelf in te staan voor een aantal betalingen en de ouders zo wat te ontlasten.

De vraag van betrokkene 'tot kwijtschelding schuld met terugvordering' betreft het volledige bedrag van € 3304,30. We vorderen dit terug via maandelijks afhoudingen van € 100 (+ inhouding extra tegemoetkomingen). Zo is de energietoelage die we eind december toegekend hebben aan betrokkene ook ingehouden. Dit vond betrokkene niet kunnen."

Daarop nam het OCMW van Gooik op 22 februari 2024 de volgende beslissing, die werd meegedeeld aan de heer M. met een brief van 23 februari 2024:

"Weigering tot kwijtschelding schuld met terugvordering

Beste Meneer M.

Hierbij delen wij u mee dat het Bijzonder Comité Sociale Dienst in zitting van 22/02/2024, ingevolge uw aanvraag van 06/02/2024 tot het bekomen van 'kwijtschelding schuld met terugvordering' het volgende heeft beslist:

Uw aanvraag tot kwijtschelding schuld t.b.v. € 3304,30 met terugvordering wordt u geweigerd.

Motivatie en berekening:

Uw aanvraag heeft betrekking op een reeds genomen beslissing op het BCSD 23/02/2023.

In het kader van de jaarlijkse herziening van uw recht op maatschappelijke integratie vroegen wij een overzicht van uw bankafschriften van de laatste drie maanden. Hieruit bleek dat er verschillende giften waren van een persoon uit Duitsland. Hierbij vroegen wij u een volledige jaaroverzicht van uw rekening te bezorgen. Hieruit bleek dat er gedurende het hele jaar giften van eenzelfde persoon werden gestort.

Regelmatische giften van een zelfde persoon dienen in aanmerking genomen te worden voor het leefloon

De beroepstermijn van deze beslissing is reeds verstreken.

Er zijn geen nieuwe elementen om hier op terug te komen. Wij zijn van mening dat u over voldoende bestaansmiddelen beschikt om een menswaardig leven te kunnen leiden en de terugvordering van de openstaande schuld verder te laten lopen."

Met een verzoekschrift dat werd neergelegd op 22 mei 2024 tekende de heer M. tegen deze beslissing beroep aan bij de Nederlandstalige arbeidsrechtbank Brussel.

II. Het bestreden vonnis

De zaak die de heer M. op 22 mei 2024 aanhangig had gemaakt, werd bij de Nederlandstalige arbeidsrechtbank Brussel ingeschreven onder het nummer AR 24/1149/A.

De heer M. vorderde voor de arbeidsrechtbank:

“Het verzoekschrift ontvankelijk en gegrond te verklaren;

De beslissing van het OCMW van Gooik van 22.02.2024 te vernietigen.

Verweerster te veroordelen tot alle gerechtskosten, hierin begrepen het basisbedrag van de rechtsplegingsvergoeding.”

Met een vonnis van 19 juli 2024 besliste de arbeidsrechtbank het volgende:

“Na eensluidend mondeling advies van A. R., substituut-arbeidsauditeur, beslist de rechtbank op tegenspraak wat volgt.

De vordering is ontvankelijk, maar ongegrond.

De rechtbank bevestigt de bestreden beslissing van 22 februari 2024.

De rechtbank veroordeelt het OCMW in overeenstemming met artikel 1017, 2e lid Ger.W. tot de gedingkosten, begroot op 327,87 euro rechtsplegingsvergoeding die toekomt aan de heer M. en 24,00 euro bijdrage aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand.”

III. De vorderingen in hoger beroep

Met een verzoekschrift dat op 13 september 2024 op de griffie van het arbeidshof te Brussel werd ontvangen, tekende de heer M. hoger beroep aan tegen dit vonnis.

Dit hoger beroep van de heer M. is tijdig en regelmatig naar vorm ingesteld (zie art. 53bis Ger.W., art. 704 §2, art. 792 al. 2, art. 1051 en art. 1057 Ger.W.; zie ook in verband met een termijn die aanvangt en verstrijkt binnen de gerechtelijke vakantie: art. 50 en 334 Ger.W.). Het is ontvankelijk.

De heer M. vordert in graad van beroep (“conclusies” van 30 januari 2025):

“Het hoger beroep van conluant ontvankelijk en gegrond te verklaren;

Het bestreden vonnis te vernietigen en, opnieuw rechtdoende te bepalen dat de vordering van conluant ontvankelijk en gegrond is;

Bijgevolg te zeggen voor recht dat de aanvraag tot kwijtschelding van schuld ten bedrage van 3304,30 € met terugvordering hem wordt toegekend;

Het OCMW Gooik te veroordelen tot alle gerechtskosten, hierin begrepen het basisbedrag van de rechtsplegingsvergoeding en dit zowel in eerste aanleg als in huidige aanleg”

Het OCMW van Gooik vraagt om het vonnis van de arbeidsrechtbank te bevestigen.

IV. De procedure voor het arbeidshof

De zaak werd behandeld op de openbare zitting van 5 juni 2025, waarbij de partijen de gelegenheid kregen hun standpunt uiteen te zetten, waarna de debatten werden gesloten. Mevrouw N. V., Advocaat-generaal, heeft vervolgens op deze zitting een mondeling advies gegeven, waarop door geen van beide partijen nog gerepliceerd werd. De zaak werd daarna in beraad genomen en voor uitspraak gesteld op 4 september 2025.

Het hof heeft kennis genomen van de stukken van de rechtspleging, in het bijzonder:

- het bestreden vonnis;
- het verzoekschrift tot hoger beroep, ontvangen op de griffie van dit hof op 13 september 2024;
- de laatste conclusie die door elk van de beide partijen werd neergelegd (30 januari 2025 voor de heer M. en 28 februari 2025 voor het OCMW van Gooik);
- de stukken neergelegd namens de beide partijen.

Het hof heeft toepassing gemaakt van de wet van 15 juni 1935 op het taalgebruik in gerechtszaken.

V. De beoordeling van het geschil door het arbeidshof

V.1.

Het geschil tussen de partijen betreft de beslissing die het OCMW van Gooik nam op 22 februari 2024 waarmee het OCMW van Gooik weigerde om een schuld van 3.304,30 euro kwijt te schelden.

Dat de heer M. een schuld van 3.304,30 euro heeft ten aanzien van het OCMW van Gooik staat vast. Met een beslissing van 23 februari 2023 stelde het OCMW van Gooik immers vast dat de heer M. in de loop van het jaar 2022 op regelmatige wijze giften had ontvangen van een persoon in Duitsland en dat deze giften in aanmerking moeten worden genomen voor het leefloon. Zodoende werd beslist om het bedrag van deze giften, nl. 3.304,30 euro terug te vorderen van de heer M. De heer M. tekende tegen deze beslissing geen beroep aan zodat deze definitief is. De schuld van 3.304,30 euro heeft dus een vaststaand karakter.

Op 6 februari 2024 vroeg de heer M. aan het OCMW van Gooik om deze schuld kwijt te schelden. Dit werd door het OCMW van Gooik geweigerd.

Art. 28, 1ste en 2de lid van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie (hierna “RMI-wet”) bepalen:

“Het centrum kan slechts afzien van de terugvorderingen bedoeld in de artikelen 24, §1, 26 en 27 bij een individuele beslissing en om redenen van billijkheid die in de beslissing vermeld worden.

De betrokkene kan billijkheidsredenen aanvoeren ten einde de terugvordering te voorkomen.”

Op basis van deze bepaling kan het OCMW dus beslissen om over te gaan tot kwijtschelding van een schuld. Het OCMW beschikt hier over een discretionaire bevoegdheid (zie en vgl. H. MORMONT & K. STANGHERLIN, “La procédure judiciaire” in *Aide sociale – Intégration sociale: le droit en pratique*, die Keure, 2011, p. 737 e.v.). Bij een discretionaire bevoegdheid beschikt de overheid over een beoordelingsvrijheid die haar de mogelijkheid biedt zelf te oordelen over de wijze waarop zij haar bevoegdheid uitoefent en de meest geschikt lijkende oplossing te kiezen binnen de door de wet gestelde grenzen (zie en vgl. M. MASSCHELEIN, *Arbeidsgerechten en sociaal procesrecht*, Wolters Kluwer Belgium, Mechelen, 2018, p. 294, randnr. 600). Bij dergelijke discretionaire bevoegdheid is de controle van de rechter op de uitoefening van die bevoegdheid door het OCMW beperkt. De beslissing van de rechter mag er immers niet toe leiden dat de discretionaire bevoegdheid van de administratie, in dit geval het OCMW, wordt beperkt vermits anders het principe van de scheiding van de machten zou worden miskend. De rechter mag bijgevolg enkel de wettigheid van de beslissing onderzoeken. (zie en vgl. H. MORMONT & K. STANGHERLIN, “La procédure judiciaire” in *Aide sociale – Intégration sociale: le droit en pratique*, die Keure, 2011, p. 732 en de in voetnoot nr. 295 aangehaalde rechtsleer)

Dit onderzoek van de wettigheid van de beslissing betreft in de eerste plaats de externe wettigheid van die beslissing. Dit houdt in dat de rechter moet nagaan of de beslissing formeel wettig tot stand gekomen is, dus genomen werd door de bevoegde overheid en met inachtneming van de substantiële of op straffe van nietigheid voorgeschreven vormvereisten. Daarbij zal ook moeten nagekeken worden of de beslissing voldoende gemotiveerd werd (wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen).

Ook de interne wettigheid van de beslissing moet door de rechter onderzocht worden. Daarbij moet de rechter nagaan of de beslissing niet berust op fouten in feite of in rechte. Tevens moet hij nagaan of er geen sprake is van machtsafwijking of machtsoverschrijding. Dit laatste houdt in dat de rechter de beslissing toetst – zij het op een afstandelijke manier – op haar redelijkheid en nagaat of het bestuur niet onredelijk en willekeurig heeft gehandeld (zie en vgl. M. MASSCHELEIN, *Arbeidsgerechten en sociaal procesrecht*, Wolters Kluwer

Belgium, Mechelen, 2018, p. 302, randnr. 613). De “doelmatigheid” of de “opportuiniteit” van de beslissing mogen niet door de rechter beoordeeld worden. Het gaat dus om een marginale toetsing waarbij de rechter zich niet mag mengen in het beleid dat een administratie voert, maar wel kan ingrijpen bij kennelijke onredelijkheid, dit is wanneer het bestuur niet in redelijkheid tot de genomen beslissing is kunnen komen.

Indien de rechter tot de conclusie komt dat de beslissing van de administratie onwettig is, kan de rechter niet in de plaats van de administratie oordelen, maar moet de zaak terugverwezen worden naar de bevoegde administratie.

Na analyse van het volledige dossier, het horen van de pleidooien en het mondeling advies van mevrouw de Advocaat-generaal, is het arbeidshof van oordeel dat de beslissing van de het OCMW van Gooik van 22 februari 2024 wettig is.

De beslissing is in de eerste plaats extern wettig. Ze werd genomen door de bevoegde overheid met naleving van de nodige vormvereisten. Ook wat de motiveringsplicht betreft, is er geen schending vast te stellen. De bestreden beslissing vermeldt voldoende adequaat de overwegingen waarop ze steunt. Het is niet vereist dat een meer gedetailleerde uiteenzetting wordt gedaan. Deze informatie kan immers volstaan om degene voor wie de beslissing bestemd is, te doen begrijpen waarom het bestuur zo beslist heeft en niet anders.

Daarnaast is de beslissing ook intern wettig. Het arbeidshof kan geen fouten in feite of in rechte vaststellen. Evenmin is er sprake van enige machtsafwijking of machtsoverschrijding. Er is geen sprake van enige kennelijke onredelijkheid. Uit het sociaal verslag dat in februari 2024 werd opgesteld naar aanleiding van het verzoek om kwijtschelding blijkt dat het OCMW van Gooik alle relevante elementen in aanmerking heeft genomen: de medische toestand van betrokkene (deze wordt erkend, weliswaar impliciet, doch dat het OCMW van Gooik hiervan op de hoogte is, blijkt uit de vermelding van de verschillende tegemoetkomingen die hij ontvangt), de verschillende inkomsten waarover het gezin beschikt evenals het afbetalingsplan dat werd toegestaan. De inschatting van het OCMW van Gooik dat er voldoende financiële middelen aanwezig zijn, kan het arbeidshof alleen maar bijtreden. Ten onrechte beweert de heer M. dat hij slechts beschikt over “een klein pensioen van 1038,74 € netto per maand” en dat “(d)ergelijk klein pensioen (...) tot gevolg heeft dat het voor (hem) niet mogelijk is om 3304,30 € terug te betalen aan het OCMW van Gooik zonder zijn leven in gevaar te brengen.” (zie conclusie voor de heer M. p. 2) Naast zijn pensioen ontvangt de heer M. een “bijpassing leefloon” van 714,22 euro, evenals een “zorgbudget ouderen”. Tevens zijn er bestaansmiddelen die gegenereerd worden door twee inwonende meerderjarige dochters aan wie het OCMW van Gooik bovendien een bijpassing leefloon betaalt. Het gezin ontvangt daarnaast nog: kinderbijslag, tussenkomst MAF, tussenkomst kankerliga, incontinentieforfait, recht op socio-culturele tussenkomst, voedselbedeling, energietoelage. Aldus bedraagt volgens het OCMW van Gooik, zonder daarin ernstig te worden tegengesproken door de heer M., het gezinsinkomen niet minder dan 4.835,24 euro (+ aanvullende steun en steuntoelagen), wat aanzienlijk meer

is dan louter het pensioen van 1.038,74 euro per maand waarover de heer M. beweert te beschikken. Dat de heer M. medische kosten heeft, zal inderdaad het geval zijn, doch dat hij deze dient te voldoen met enkel een pensioen van 1.038,74 euro zoals door hem beweerd wordt, is pertinent onwaar. Dat de heer M. erkend werd als gehandicapte en een vermindering van de graad van zelfredzaamheid heeft van 11 punten op 18 staat vast, doch maakt de beslissing van het OCMW van Gooik nog niet onredelijk. Met een gezinsinkomen van 4.835,24 euro, aangevuld met de diverse voordelen die genoten worden, is het niet onredelijk dat het OCMW van Gooik beslist heeft om geen kwijtschelding toe te staan. Zeker wanneer men daarbij in aanmerking neemt dat de heer M. de schuld mag afbetalen via maandelijkse betalingen van 100,00 euro. Het bedrag van de maandelijkse afbetaling is, gezien het bedrag van de schuld en de grootte van het inkomen, zeker niet onredelijk. Aldus moet aangenomen worden dat de heer M. zeker nog in staat is om een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid.

De arbeidsrechtbank heeft terecht beslist dat het beroep van de heer M. tegen de beslissing van 22 februari 2024 ongegrond is.

Het hoger beroep van de heer M. is ongegrond.

VI. Kosten van het geding in graad van beroep

Het OCMW van Gooik vraagt om de heer M. te veroordelen tot de kosten van het geding in graad van beroep. Volgens het OCMW van Gooik heeft de heer M. het hoger beroep ingesteld voor kennelijk verdragende of onrechtmatige doeleinden.

Overeenkomstig art. 1017, 2de en 3de lid Ger.W. worden de instellingen belast met de toepassing van de wetgeving inzake sociale zekerheid altijd verwezen in de kosten van het geding ingesteld door of tegen een sociaal verzekerde, behalve wanneer het geding tergend of roekeloos is.

Het is evenwel zo dat een hoger beroep niet tergend en roekeloos is alleen omdat het gericht is tegen een goed gemotiveerd vonnis en omdat de partij die hoger beroep aantekent geen enkel nieuw stuk aanvoert (zie en vgl. Cass. 22 mei 2006, A.R. S.05.0091.F, *Arr. Cass.* 2006, 1157, weliswaar nog met betrekking tot art. 1072bis Ger.W., doch dit artikel werd met de wet van 26 april 2007 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek met het oog op het bestrijden van de gerechtelijke achterstand (*BS* 12 juni 2007) opgeheven en tegelijkertijd werd art. 780bis Ger.W. ingevoerd).

Het OCMW van Gooik beweert wel dat de heer M. beroep heeft aangetekend voor “kennelijk verdragende of onrechtmatige doeleinden”, doch reikt zelf geen enkel element aan dat daarop wijst. Vonnissen van de arbeidsrechtbank zijn van rechtswege uitvoerbaar bij voorraad (art. art. 1397, 1ste lid Ger.W.) zodat het hoger beroep van de heer M. het OCMW van Gooik zeker niet belette om de verdere afbetaling van de schuld te eisen. Het arbeidshof

kan daarnaast alleen maar vaststellen dat de procedure in graad van beroep gevoerd werd overeenkomstig de procedurekalender die de partijen zelf overeenkwamen.

Er liggen geen elementen voor om te besluiten dat het hoger beroep van de heer M. daadwerkelijk tergend en roekeloos was en hem zodoende te veroordelen tot de betaling van de rechtsplegingsvergoeding.

Aldus bestaat er geen reden om af te wijken van de regel waarbij inzake geschillen door of tegen sociaal verzekerden het de instelling van sociale zekerheid is die veroordeeld wordt tot de kosten van het geding.

De rechter dient met toepassing van de bepalingen van het tarief van de rechtsplegingsvergoeding het correcte basisbedrag van de rechtsplegingsvergoeding te bepalen. De rechter die zulks doet, miskent daarbij niet het algemeen rechtsbeginsel houdende de autonomie van de procespartijen in het civiele geding en evenmin het algemeen rechtsbeginsel tot eerbiediging van het recht van verdediging (zie en vgl. Cass. 3 maart 2023, AR nr. C.22.0258.N, RW 2022-23, 1473; Cass. 13 januari 2023, C.22.0158.N, <https://juportal.be>). In dit geval heeft de heer M. beroep ingesteld tegen een beslissing waarbij de kwijtschelding van een schuld van 3.304,30 euro geweigerd werd. Dit is een in geld waardeerbare vordering.

Gezien het bedrag van de vordering (> 2.500,00 euro) bedraagt de rechtsplegingsvergoeding in graad van beroep op heden 457,59 euro.

VII. De beslissing van het arbeidshof

Na eensluidend mondeling advies van mevrouw N. V., Advocaat-generaal en om de redenen hierboven uiteengezet, beslist het arbeidshof het volgende:

Het arbeidshof verklaart het hoger beroep van de heer M. ontvankelijk, maar ongegrond.

Het arbeidshof bevestigt integraal het vonnis van de Nederlandstalige arbeidsrechtbank Brussel van 19 juli 2024.

Het arbeidshof veroordeelt in overeenstemming met art. 1017, 2de lid Ger.W. het OCMW van Gooik tot de kosten van het geding in graad van beroep:

- de kosten van de partijen, voor de heer M. vereffend op het bedrag van de rechtsplegingsvergoeding in graad van beroep, zijnde 457,59 euro;
- de bijdrage van 24,00 euro aan het Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand.

Dit arrest wordt gewezen en ondertekend door:

A. G., raadsheer

J. D., raadsheer in sociale zaken, werkgever

E. D., raadsheer in sociale zaken, werknemer-bediende

Bijgestaan door I. M., griffier

J. D., raadsheer in sociale zaken, werkgever, die bij de debatten aanwezig was en aan de beraadslaging heeft deelgenomen, verkeert in de onmogelijkheid om het arrest te ondertekenen

Overeenkomstig art.785 Ger.W. wordt het arrest ondertekend door A. G., raadsheer, E. D., raadsheer in sociale zaken, werknemer-bediende en I. M., griffier

en uitgesproken op de openbare zitting van 4 september 2025 van de 7de kamer waar aanwezig waren:

A. G., raadsheer

I. M., griffier